

ШКОЛСКІЙ ЛИСТЪ.

Одговорный уредникъ: Ъорђе Райковићъ.

Овай листъ излази сваке неделѣ едануць. Цена му е до конца ове године 1 фор. съ поштариномъ.

Брой 5.

13. Новембра.

1858

Религіозно воспитанѣ.

Што е религіозанъ элементъ слабъ преслабъ, то е грдна рана за наше доба. Едну исту школску науку слушаю деца изъ различни фамилія; еданъ ступа као благочастивъ, другій као неблагочастивъ човекъ у светъ; поединый дакле — наравно нађе се изузетака — има то захвалити своимъ родителѣма. Гди се съ домаћимъ воспитанѣмъ, што се религіе тиче, рамлѣ, ту башъ много не поможе школа; съ тога е у томъ погледу посве важно женско воспитанѣ. Човекъ, имаюћи побожну майку, коя му е боголюбну попутницу на путь кроз-а животь дала, вратиће се, ма да е колико блудіо, опетъ натрагъ. За матерема е дакле стало най-више. Приповеда се за Наполеона, да е едномъ рекао госпои Кампанъ: „Истина е, старе су системе воспитаня трошне; али шта оскудѣва младимъ людма у Француской, да се добро воспитаю?“ — Оскудѣвао *машере*,“ — одговори госпои Кампанъ Овомъ одговору зачуди се царъ; мисао му бы яена: „Добро,“ рече, „ево намъ системе воспитаня: Госпо, набав’дете *машере*, кое могу свою децу воспитати.“

Али чему се имамо надати одъ будућегъ нараштая, кадъ се у девойчицама јошъ одъ нѣовогъ детињства не пробује вера; кадъ се оне майсторіомъ дотерую за свакояке споляшиѣ углађености, а изнутра е све

шупљ и празно; кадъ оне француски парлираю, а съ Богомъ говорити не знаду; кадъ се знаду само китити, а душа имъ е лишена свакогъ накита; кадъ на балове иду (кои се наравно нѣовимъ свикомъ зову „невини“ дечи балови), а овамо за дѣло милости не знаду рукомъ макнути?!?

Ово е люто зло. Желишъ ли да све друкче буде, народе мой, а ты се обрати матерама! На ноге дакле! Говори, кои говорити знашъ, матерама! Пиши, кои писати знашъ, за матере! Дѣлай, кои дѣлати можешъ, съ матерама! Матери се најбоља згода на руку дае, да прве религиозне клице у детету оплоди. Поуздано бы смео реѣи, да се религиозанъ животъ не ће никадъ посве затрти у човеку, ако га е кротка майчина ljubавъ подетицала и подранѣивала. Напротивъ никако се не ће накнадити штета, кою дете, лишавајући се истините побожности у родителској кући, трпи. Гди у домаћемъ животу уобште религиозанъ духъ не вее, редко л' ће га изванъ дома стоећи, или поединце къ дому приступајућий учитель моћи учврстити, а ни наликъ не ће бити кадаръ то учинити, ако е на само обучавањъ ограниченъ. Религија е едина котва, која подпору дае у свима одношаима живота; а оће л' иста котва моћи дати подпору, ако ние на дно срца бачена, те израна утемелѣна и утврѣена? — Р.

Рачунъ съ новимъ новцима.

(Продуженъ.)

III.

Преводенъ форинти шайна у нове форинте.

Нареѣено е да 1 ф. ш. износи 42 нове крайцаре ил' нова новчиѣа;

За 2 ф. ш. добиѣу 2 путъ 42 новчиѣа, т. е. 84.

За 3 „ „ „ 3×42. то е 126 новч. а то е

1 А. ф. и 26 новч.

За 5 ф. ш. добићу $5 \times 42 = 210$ новч. а то е 1 А. ф. и 26 новч.

Дознаћу дакле колико ћу нови ил' аустр. фор. за фор. шайна добити, кадъ задати број ф. ш. умножимъ са 42. (врбо 42 новч. 1 ф. ш. чине) и у продукту обе крайне цифре одсечемъ (т. е. до стотина, врбо 100. новч. 1 А. ф. чине) где ми лево, ако ихъ има, А. ф. а десно новч. изађу.

н. п. 12 ф. ш. чине 12 пута 42. то е 5|04. новч. или одсечено 5 А. ф. и 4 новч.

„ 30 ф. ш. чине $30 \times 42 = 12|60$. новч. или одсечено 12 А. ф. и 60 новч.

„ 50 ф. ш. чине $50 \times 42 = 21|00$. „ „ одсечено 21 А. ф. —

Јошъ лакше се ово израчуна, кадъ задате ф. ш. најпре са 4. умножимъ, и к' продукту 0. додамъ, пакъ обе крайне цифре одсечемъ, где ми лево А. ф. а десно новч. остану, којима јошъ 2 путъ онолико новчића додати морамъ, колико е ф. ш. задато:

н. п. 12 ф. ш. чине 12 пута 4. то е 48. и 0. то е 4|80 новч. а то е 4. А. ф. и 80 новч. и 2 путъ 12. то е 24. новч. свега 80 и 24 новч. чине јошъ 1 А. ф. и 4 новч. све 5 А. ф. 4 новч.

н. п. 30 ф. ш. чине $30 \times 4 = 120. \times 0 = 1200. \times 2 \times 30 = 60$. свега 12|60 новч. или 12 А. ф. 60 новч.

„ 50 ф. ш. чине $50 \times 4 = 200 \times 0 = 2000 \times 2 \times 50 = 100$ свега 21|00. новч. или 21 А. ф. —

Зашто смо овде овако радили? Умножили смо ф. ш. са 4. и додали 0. а то е сведно, као да смо са 40. умножили; после смо додали јошъ 2 путъ онолико новч. колико е ф. ш. задато, а то е сведно, као да смо са 2. умножили; дакле и овде смо умножавали задате ф. ш. са 42. као и озго, само смо радъ лакшегъ посла, разделили 42. на 40. и 2. и са свакиѣмъ обашка радили, кое е особито изъ главе далеко лакше.

Рачунъ овай може се и овако израдити: претвори где е сгода, ф. ш. у ф. ср. узми после толико А. ф. и додај свакој јошъ по 5. новч.

н. п. 5. ф. ш. чине 2 ф. ср. добићу дакле за 5 ф. ш.

2 А. ф. и 2 путъ 5. то е 10. новч.

„ 10. ф. ш. чине 4 ф. ср. добићу дакле за 10 ф. ш. 4 А. ф. и $4 \times 5 = 20$. новч.

„ 30. ф. ш. чине 12 ф. ср. добићу „ „ 30 ф. ш. 12 А. ф. и $12 \times 5 = 60$. новч.

ал' ово само у таквимъ случаима иде, где се ф. ш. начисто у ф. ср. превести даю.

Најпосле, може се овай рачунъ и на слѣдуюћи начинъ израдити: претвори ф. ш. у крајц. шайна, и онда ради по слѣдуюћемъ упутству.

IV.

Преводенъ крајц. шайна у нове крајц. ил' новчиће. Нарешено е да 1 кр. ш. износи $\frac{7}{10}$. н. кр. ил. новч.

За 2 кр. ш. добићу 2 пут $\frac{7}{10}$ то е $\frac{14}{10}$ или $1\frac{4}{10}$ „

За 3 „ „ „ $3 \times \frac{7}{10} = \frac{21}{10} = 2\frac{1}{10}$ „

За 5 „ „ „ $5 \times \frac{7}{10} = \frac{35}{10} = 3\frac{5}{10}$ „

или $3\frac{1}{2}$ новч.

За 10 кр. ш. добићу $10 \times \frac{7}{10} = \frac{70}{10} = 7$. новч.

Дознаћу дакле, колико ћу нов. крајц. ил новч. за кр. ш. добити, кадъ кр. ш. умножимъ са 7. (ербо е и 7. броителъ ил умножителъ) и поделимъ са 10 (ербо е 10. именителъ ил' делителъ).

Јошъ лакше е, кр. ш. са 7. умножити, и крајну цифру продукта одсећи (са чимъ е деленъ съ 10. часомъ свршено) где намъ лево новч. а десно њине десетине остаю, (ербо е 10. делителъ).

н. п. за 2 кр. ш. добићу 2×7 . то е $1\frac{4}{10}$. одсечено

1 $\frac{4}{10}$ новч.

За 3 кр. „ „ „ $3 \times 7 = 2\frac{1}{10}$ „ „

2 $\frac{1}{10}$. новч.

За 5 кр. „ „ $5 \times 7 = 3|5$ „ „
 $3 \frac{5}{10}$ или $3 \frac{1}{2}$ новч.

За 10 кр. ш. добићу $10 \times 7 = 7|0$ „ „
 7 новч.

За 30 „ „ „ $30 \times 7 = 21|0$ „ „
 21 новч.

За 35 „ „ „ $35 \times 7 = 24|5$ „ „
 $24 \frac{5}{10}$ новч. или $24 \frac{1}{2}$.

Кадъ имамо ф. ш. и кр. ш. у нове новце превести, онда валя са ф. ил по у III. реченомъ урадити, или јошъ лакше, све ф. ш. у кр. ш. превести, и онда све кр. ш. са 7. умножити, пакъ у продукту најпре само крайну цифру одсећи. која значи десетине новчића; после валя јошъ и обе докрајне цифре одсећи, те значе целе новчиће, а остале цифре што напредъ остаю значе А. ф.; н. п. 5 ф. ил. колко чине А. ф. најпре преведи 5 ф. ш. у кр. ш.; даю дакле 5 пута 60, то е 300. кр. ш.

садъ умножи са 7×300 . то е $2|10|0$. Одсеци крайну цифру, та значи десетине новчића 0. После одсеци обе докрајне цифре, то су цели новч. |10. напредъ остаю А. ф. дакле 5. ф. ш. чине 2 А. ф. и 10. новч.

н. п. 5 ф. и 5 кр. ш. чине 305 кр. ш. $\times 7 = 2|13|5$. то е 2 А. ф. и $13 \frac{5}{10}$ новч.

Зашто е овде овако рађено? Преведене су ф. ш. у кр. ш. да се само онај са кр. посао израђуе, а не и онај съ фор. После е све умножено са 7. ербо $\frac{7}{10}$ новч. 1 кр. шайна чине, дакле е 7. бронтель ил умножителъ; најпосле одсечена е крайна цифра за десетине новч. ербо е 10 именителъ ил делителъ, и онда су јошъ и обе докрајне цифре одсечене, еръ стотине десетине означую целе, кадъ се за себе одсеку.

н. п. $2135 \frac{5}{10}$ то су $213 \frac{5}{10}$ цели новч. а то су 2 А. ф. и $13 \frac{5}{10}$ ил $13 \frac{1}{2}$ новч.

(Продужиће се.)

Задатци за слободне писмене саставе у II и III разреду
србски народни школа.

V. СТЕПЕНЪ.

Грађа ствариј.

47. *задашакъ.* Одъ кое грађе могу бити ево ове ствари: столъ, табла, клупа, тестера, лонаць, пењ, торба. Метните име грађе гди сушто, гди придевно.

Решенѣ. Столъ е одъ дрвета. Грађа е одъ табле — дрво, и клупа е дрвена. Тестера е одъ гвожђа. Лонаць е землянъ, има га и одъ гвожђа. Гдикоя е торба сукнена, гдикоя вунена, гдикоя кожна.

48. *задашакъ.* Напишите ми више ствариј одъ гвожђа, туча, бакра, сребра, злата, стакла, дрвета, землѣ, свиле, коже, вуне и др.

Решенѣ. Одъ гвожђа су: вериге, машице, ватраљи, ножеви, вилюшке, клѣште, мотике, ашови, игле и др.

Одъ туча су: свећњаци, аванъ, пређице, скакавице и др.

Одъ сребра е: тамиръ, кашика, кандило.

Одъ злата е: дукать, прстенъ, сать, колайна и др.

Одъ стакла су: огледала, окна на прозорима, чаше и др.

Одъ свиле е: альина, прслукъ, шеширъ, марама и др.

49. *задашакъ.* Ствари имаю по различи грађе различну вредность, тежину, снагу, векъ и др. — Сравните ми новаць златанъ, сребрнъ и бакренъ; альину свилену, вунену и платнену; кровъ на кући одъ црепа, даске и трске; судове гвоздене, дрвене и земляне. (Степени сравњиваня.)

Решенѣ. Новаць е бакренъ вреданъ, сребрнъ е

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RU

www вредни, златанъ е найвредни. Альина е платнена то-
 УН И В Е Р З И Т Е Т С К А Б И Б Л И О Т Е К А
 пла, вунена е топля, свилена е найтопля. Кровъ е
 одъ тресе добаръ, одъ даске е больи, одъ црепа е
 найбольи и др.

VI. СТЕПЕНЪ.

Комади одъ сиварий.

50. *задашакъ.* Напишете ми, чии су делови ев'
 ове ствари: кровъ, ограда, држалъ, руда, огрлица,
 ободъ, ножица и др.

Решенѣ. Кровъ е део куѣе. Ограда е тако исто
 део куѣе, врта, винограда. Држалъ е део сивире, че-
 киѣа, косе, лопате, мотике, ашова. Руда е део кола.
 Огрлица е део кошулъ, прелука, альине и др.

51. *задашакъ.* Напишете ми комаде или делове
 одъ овы стварий: центе, фунте, године, дана, сата,
 фата, акова, мерова, форинте.

Решенѣ. Делови су центе: фунте, а делови фунте:
 лотови. Делови године месеци су, неделъ и дани. Де-
 лови су дана: ютро, подне, вече и ноѣ. Делови су
 фата: стопе, палци и линие. Делови су акова: оке,
 олбе, сатљици, полиѣи и пополиѣи и др.

52. *задашакъ.* Напишете ми све делове еднога др-
 вета, и разликуйте главне и узгредне.

Решенѣ. Главни су делови дрвета: коренъ, де-
 бло и круна. Гране, гранчице, лишѣе и цветъ делови
 су круне. Кора, лика, белина, дрво и срце — то су
 делови дебла.

53. *задашакъ.* Напишете ми уда човечиегъ тела,
 као што стое у I. читанки бр 104 и 105.

54. *задашакъ.* Напишете ми све делове: куѣе,
 кола, плуга, — делове нашегъ царства, войводства,
 места.

(Продужиѣе се.)

З а д а т ц и

За свакидашња диктанда у сеоскимъ школама.

Народне пословице.

Ако правда непоможе, кривда неће.

Ако неначува, нена отече.

Безъ друштва нема юнаштва.

Безъ здравља нема богатства.

Беле новце ваља чувати за црне дане.

Богъ говори: помажи се самъ, па ђу ти и ја помоћи.

Боља е штеднија него добра радња.

Бољъ бадава ради, само бадава неседи.

Бољъ попустити него осрамотитисе.

Бољъ с' миромъ него с' чиромъ (:бити:)

Бољъ умети него имати.

Бољъ не обрећи него речъ неодржати.

Бољъ мало стечено с' поштењемъ него гомила с' непоштенјемъ.

Бољъ поштено умрети него срамотно живити.

Више е люди помрло одъ ела и пића, него одъ глади и жеђи.

Где е слога, ту и Божиј благословъ.

Где е слога, ту и победа.

Где е стида ту и чести.

Где ние лажи ние ни свађе, ни крађе, ни боя, ни батина.

Где се стари неслушаю, ту ни Богъ непоможе.

Дъвојци никоја аљина лепше нестои одъ стида.

Добаръ гласъ далеко иде, а зао јошъ далъ.

Добаръ се радуе добру, а зао злу.

Добра е газдарица прва на ногу, а последња с' ногу.

Докъ имашъ, донде и чувай.

Докъ се не намучи, донде се ненаучи.

Докъ се човекъ чува и Богъ га чува.

За злато рђа непријаня.

Здрављъ е највеће богатство.

Зло се далъ чуе него добро.

ИЗЪ СВЕТОГЪ ПИСМА

ЗАДАТЦИ

за свакидашня диктанда у ерб. народнимъ школама.

V.

Изъ кнѣиге Товинне.

1. Поштуй матерь свою целогъ живота твогъ; се-
тисе шта га е силно она претрпила, докъ те е у
утроби носила, па чини іоѣ по волѣи, а не нажао.

2. Сваки данъ поминѣи Бога нашегъ, и немой да
ти се захте грешити. ни нѣгове заповеди преступати.

3. Право ради целогъ живота твогъ, пакъ ће ти
иѣи напредакъ у сви дели твои, као и свима, кои
право раде.

4. Буди милостивъ, пакъ ће и теби Богъ бити.

5. Неодврати лица свогъ одъ бедника, пакъ неће
ни Богъ свое лице одъ тебе одвратити.

6. Чини милостинѣ колко можешъ; ако много имашъ,
подай много; ако мало имашъ, подай одъ мала мало;
тако ћешъ стећи себи залогъ за време нужде.

7. Непокажи се ни с' едномъ речи ни мисли гордъ,
ербо е у гордостѣи почетакъ сви зала и пропасти.

8. Кадъ ти ко узради што, плати му одма што е
нѣгово, да те нечека.

9. Никадъ плате наемнику незакини, него му е из-
дай одма, пакъ ће и теби Богъ.

10. Пази на себе, и буди смотренъ при свакомъ
кораку твоомъ.

11. Што ниси радъ да теби други чини, немой ни
ти другоме.

12. Нарани твоимъ лебомъ и гладнога, и покри
твоіомъ альиномъ и нагога, и одъ свакогъ сувишка
свогъ чини милостиню, и незазири за нѣомъ.

13. Ишти савета одъ свакога мудрогъ, и не зане-
мари савета.

14. Благосилай Бога у свако доба, и моли му се

да онъ путове твое управля, и штогодъ предузимао будешъ, држи се Бога, еръ само онъ срефу зна, и само онъ благословъ дае.

15. Небринисе, сине мой! ако и есмо сиромаси, опетъ ћемо многа блага наслѣдити, ако се Бога бояли, право чинили, и одъ зала се чували будемо. **

И з г н а н и к ъ.

Великій свѣтилникъ цркве и васелѣнскій учитель светый Іоанъ Златоустъ, буде збогъ свое вѣрности у испуњаваню свештенне Архіерейске дужности одъ царице Евдоксіе у дальну и неплодну земљу прогнанъ.

Кадъ му явише за одређену казнь, тада е онъ неустрашимимъ гласомъ рекао: Радо примамъ я ову пресуду; еръ кудгодъ ме пошлю, и гдѣгодъ будемъ живіо, свагдъ ће быти небо надамномъ, а на небу е благій Богъ. Онъ кои ме е створио и изъ ништавости земальске подигао, старатѣ се за мене, као што се добрый Отацъ за дѣцу свою стара; онъ ће ме любити и тѣшити, надгледати и управляти, ранити и одѣвати.

„Азъ прїимѹ въ, и бѣдѹ камъ ко Отца, и въ бѣдете мнѣ въ сыни и дщери, глаголетъ Господъ Вседержитель.“

Я ћу васъ прїимити, и бѣћу вамъ Отацъ и вы ћете быти мои сынови и кѣри, говори Господъ Свездрижтель. II. Коринт. VI. ст. 18. В.

Писмо о воспитанію деце.

Елена Милици.

Я чуемъ да ты твою децу одвећ нѣжно воспитавашъ. Ты си рада, да будешъ добра маши; но, драга моя прїятелище, прва дужность е добре матере, да се побрине, да децы своіой не толико гове, колико да ий за рана навикне на основе къ свакој добродѣ-

тели и умерености. Мора се дакле добро узети на умъ, да се нѣжна мати не явля ту само текъ као ласкателъка. Деца, која одрастоше лакома на страсть, немогу никако дражестима чувствены сладостій противстати. По томе дакле, драга моя, дужность е матери, децу тако воспитавати, да ђудь нѣина не узме опакій правацъ, кое бива, кадъ любовь къ забавама душомъ, а непрекидна прїятна наслада теломъ нѣовимъ овлада; слѣдователно тело нѣово мора постати преко мере мекушно и раздражљиво, а душа непрїятель сваке раднѣ и свакогъ напрезаня. Зато ништа не бы нужднѣе было, него да мы наше питомце найвише упражнявамо у ономъ, одъ чега се они найвише плаше, ако бы се при томъ и мргодили и ядиковали. Овымъ начиномъ одучили бы се быти робови свои страстїй, прѣстали бы на радъ мрзко иѣи, а за усладомъ жельно летити; овимъ путемъ научили бы се поштовати све оно, што е красно и племенито, одъ зла бы се уздржали, а на добро скланяли.

Ако ты дакле, драга прїятельнице, децу твою прекомерно и скупочено одгаяшь, съ великимъ трошкомъ нѣима часъ едно, часъ друго удовольствие чинишь, ако и пушташь, да само несташлуке проведе, ако имъ дозволявашъ, да они, што имъ годъ на паметъ доѣе, говоре и творе, ако се све бояла будешъ, да ѣе ти мило чедо плакати, и бринешъ се, да се оно све смее, пакъ и сама да се съ нѣиме све смеешь, и у томъ удовольствие твое налазишь; ако ти чедо дадилю тукло, и теби самой гадна имена буде издевало; далѣ ако будешъ едину ту бригу имала, да ти дете лети све у ладу, а зими све у топлини седи, да се по душецы само валя — онда ми допусти да ти кажемъ, да врло неправо радишь. Заръ ты невидишь, да сиромашка деца, која незнаю за такове неге, лакше се одранюю, брже расту и напредую, и уобште да су пу-

начка и здрава? Ты напротивъ одравлюешъ твою дещу као неке мале *Сарданапалиће*, и мазећи иј убіяшъ мужеску нѣину ѣудъ, тако да се она никадъ повратити неможе. Ал' молимъ те, шта ће бити изъ оногъ дечета, кое одма' врѣшти, чимъ му се одъ оногъ часа кадъ е заискало, неда ести? кое, кадъ огладни, само посластице иште? кадъ е ело вруће, а оно га одъ врѣске нестает; кадъ е ладно, опетъ зло: кадъ му се што одрече, оно се изъ грла дере и хоће право да има? кадъ му се све недонесе, што е захтело, а оно одронѣи устне? Изъ такове размажене дече, кадъ у зреле године дођу, шта ће да буде друго, него робови собствены и туђи страстѣи.

Гледай дакле и настой. драга прѣятельнице, да предумешъ са свимъ другу строгость спрама дече твое, па у место мекушногъ тогъ, да строго воспитаніе у твоѣмъ дому уведешъ. Учи иј, да трпе гладъ и жеђъ, и зиму и врућину, учи иј, да стрѣливо сносе кадъ иј други нѣови врѣшњаци, или старіи укораваю: — ерѣ, отврднуо радъ и трпѣнѣ тѣлесны неугодностѣи за млада срдца е оно исто, што е цеђъ за платвишта, коя ћемо у порфири да боядишемо: што се яче съ тымъ запаяю, све дублѣ продире, све лепша, ватрѣнѣи и постоянѣи постае боя добродѣтели. Гледай, моя драга, да не буде съ твоіомъ дечомъ, као съ лозомъ, коя рѣавимъ сокомъ ранѣи се, рѣаво и грожѣ доноси; или како ће иначе раскошно и развѣжено воспитаніе болѣ плодове да доносе, него што е лакомиленость, надменость и остали пороци?

(Поербіо) Г. Ш.

Афоризми

о училишело народне школе.

1.

Буди уверенъ, учителю, да си више кадаръ израдити съ онимъ што еси, него съ онимъ што знашъ.

Невештъ и немарљивъ учитель не заслужуе свой лебаць, ма быо овай колико му драго маленъ и црнъ.

Питали су некогъ честитогъ учителя: „Колико сатій имате на неделю?“ — „Обично око' четрдесетъ.“ — „Ай, то е напастъ много! Тада кукавна деца мораю седити по читавы осамъ сатій на данъ.“ — „Боже сачувай! привати опетъ учитель, „я предаемъ на неделю само двадесетъ сатій; али да се као што валя за обучавањ приправимъ, потребуемъ равно јошъ толико.“

Поучна забава.

Разбойникъ и опадникъ.)*

Разбойникъ и опадникъ — пагубанъ е и еданъ и другій; онай намъ отимлѣ благо и иманъ, а овай поштенъ и име. Ал' што онай однесе, опетъ можемо добавити; а што овай уграби, тешко више повратисмо.

Одъ разбойника се може човекъ сачувати затворомъ — а чимъ ћемо одъ опадника да се сачувамо? Разбойникъ насъ остави, кадъ е, што е болъ нашао, однео; а е ли опаднику доста, кадъ намъ е поштенъ окаляо и поверенъ кодъ людій нарушио? Найпоследе, иза разбойника одма видимо шта е учинио; ал' што учини опадникъ, то касно дознамо, дознамо текъ онда, кадъ се тешко више можемо помоћи.

Сребролюбје и раскошлукъ.

Сребролюбаць збира ђубре, кае најскуплѣ благо; разметникъ расипа скупо благо, као последнѣ ђубре. Сребролюбаць нема никакве радости са своимъ благомъ; раскошникъ троши свое благо на свою пропасть. Сребролюбаць бы се јошъ могао вратити на правый

*) За обшту читанку.

путь живота; разметникъ се вратити не може, докѣ не пропадне.

Онай има гомилу неприятеля; овай има гомилу пріятеля, грѣи одъ неприятеля. Онога мучи несита желя, да іошъ далъ дотера; овога мучи, горко каянѣ, што е већъ до паса' дотерао. Сребролюбие е коренъ силны зала; раскошлукъ е дрво пуно горкогъ плода. Сребролюбца поведе брига; раскошника блуданъ животъ. Ономъ е награда стра; овомъ каянѣ.

Осрамоћена злоба.

Селянинъ некій имаѣаше само едно едино ютро землѣ, ал' ипакъ своимъ трудомъ добіяше више рода, него суседи му са свои многи ютара. Съ тога му почну яко злобити, тако да га најпосле као вештца обтуже суду. Онъ збия дође предъ судъ, ал' доведе заедно и свою снажну кѣерь, узъ то іошъ на своя два яка вола довуче сазъ најоправниі ораій алатъ: „Ето вамъ — рече — неколико комади одъ мои врачбина; іошъ да самъ мого донети мое рано устанѣ и касно леганѣ, и сву муку и зной мой, онда бы све врачбине мое ударедѣ видили.“ Судъ злобне тужитель иземее, погрди и срамотво отера.

Осрамоћена гордосшь.

Царъ Іосифъ, спазивши некогъ одъ свои двораника, гди едногъ тежака презирући одъ себе отискуе, заповеди слугама, да се не усуде истомъ дворанику при обѣду дати леба. Кадъ буде при обѣду, двораникъ стане часъ едногъ часъ другогъ послушника зивкати и шаѣући искати леба, ал' нико се не усуди послушати га. „Заръ ты ниси задоволян съ еломъ, што е предъ тобом“ — упита га цар. „Есамъ ал' ми нису сладка ела безъ леба, одговори двораникъ; безъ леба се не може живити.“ Е ли да се не може, привати царъ Іосифъ, па опетъ презирешъ тежака и онако не-

милице гурашъ га данасъ одъ себе; а онъ е човекъ кои своимъ крвавимъ зноемъ и мукомъ лебъ изъ землѣ вади в насъ нѣме рани.

Шари и носи обичай.

У едне сватове на часть буде између много от-мѣни господичиѣа и еданъ старацъ позванъ. Кадъ се ело изнесе, почну се сви еданъ другомъ кланяти и у великомъ жагору за трпезу седати; самъ едини старацъ, мирно се кодъ свогъ места найпре Богу помоли, пакъ онда седе. Кадъ се жагоръ мало утиша, приклони се еданъ одъ господичиѣа старцу, и као у подсмей упита: Ёл' те стари, кодъ васъ иде јошъ све по старой моди, ту се јошъ и данасъ свако пре ела Богу моли? Не свако — одговори старацъ. Шта — упита онај, — та ви сте ваљда старешина у кући вашој, на заръ се невлада ту свако по вашемъ примеру? Не, одговори старацъ, марву и живадъ, што ихъ у штали и по авлији имамъ, нисамъ виђао, да се пре ела Богу моле, по свој прилици ће они по но-вой моди бити. —

Најлепше руво.)*

Овако рече една мати својој кѣри: послушай, да ти кажемъ руво, у коемъ ћешъ се свакомъ допасти: Накитъ твоје главе, нека ти буде честь; одело — невиноность; завеса — стидъ; бисеръ — милости сузе; драгъ каменъ — скромность; огледало — савестъ, а остали адиђари — добре мисли и добра дела; то руво на себе узми, па буди уверена, да ће те сваки одма, чимъ те види, и завоleti.

Д о п и с и.

В. Сомборъ, на св. краја Милутина. Поглаварство града Сомбора, као Патронатъ своју у овомъ граду налазећихъ се

*) За девојачку читанку.

србскихъ школа', набавило е овыхъ дана слѣдуюћа средства за предаванъ: Икону за науку гледаня изъ Штутгарта у 5 частей за главну нормалну школу, а осимъ тога за дѣвоячку и обадве салашке школе три примѣрка (екземплара) одъ 4те и 5те части тога дѣла, у којима се налазе иконе изъ Библичне Историје. Далъ набавило е исто Поглаварство за наше школе петъ новихъ стица' за читанъ, два планиглоба, две Мапше одъ Европе, три одъ Царства Аустрiйскогъ и толико одъ Палестине. Стариі разредъ девоячке школе надамо се да ће се одма отворити, чимъ се сгоданъ квартиръ за ту школу нађе.

Изъ Банатске границе. Као што се садъ о напредку говори и пише, не пропуштамъ ево нешто споменути о томе, што се збива око насъ у граници Банатској.

Како су изишле нове књижице школске, одъ тогъ времена се осећа новий напредакъ наше дечице на све стране. Къ овомъ напредку не мало доприноси и ревностъ г. управителя школскогъ Димитрија Чобића, кои сваке године по дваредъ скупиа учитель у Белој Цркви и у Панчеву, улутства ради у наукама школскимъ као такође и у еднообразномъ пояню. Месеца септембра о. г. сазвао е на 8 дана учитель у Белу Цркву, а доцнiе за исто толико дана у Панчево, поштравајући ий къ напредку, као што га иште ово сретнiе доба. Истый е г. управитель израдио учительима кодъ едне и друге сл. регименте, да подвозъ у штабове свое и натрагъ безплатно добию. Нъговимъ упливомъ добио е свакій учитель при поласку у споменута места по 1 Фор. на данъ изъ обштинске касе; окромъ тога израдио е да су учительи крозъ време бавлѣня у реченимъ местима добили јошъ и безплатно обиталиште.

Узъ врлу помоћъ г. полковника Кукулъвића Сакцинскогъ могао е вишепоменутый ревностный г. управитель израдити, да су одъ 1. новембра о. г. како петъ учителя србски, тако и еданъ романскій, остаривши у учительскомъ званiю, съ одређеномъ платомъ пензионирани. Учителѣи су поименце ови: Теодоръ Петровићъ, учитель Мраморачкiй; Лазаръ Марковићъ, учитель Ясеновачкiй; Урошевићъ, учит. Кайтасовачкiй; Филипъ Болгарићъ, учит. Избишткiй; Тошковићъ, учит. Врачевчакiй, и еданъ романскій учитель, за когъ се садъ не сеѣамъ како му е име. Све су ово лепи плоди трудова, и желити е да честопоменутый г. управитель у ревности својој не оладни.